

רגיל | regular

אבגדהוזחטיכלמנסעפצקרשתךמןףץ
 אדהכלסרת אעש\$1234567890
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
 1234567890 [äöüßåøæœç]
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
 1234567890 (.,:;?!\$&-€){ÄÖÜÅØÆŒÇ}

שמן | bold

אבגדהוזחטיכלמנסעפצקרשתךמןףץ
 אדהכלסרת אעש\$1234567890
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
 1234567890 [äöüßåøæœç]
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
 1234567890 (.,:;?!\$&-€){ÄÖÜÅØÆŒÇ}

כדורגל בארץ-ישראל עד הקמת מדינת ישראל

Football in Palestine prior to the establishment of the State of Israel

הכדורגל בתקופה העות'מנית

THE OTTOMAN PERIOD

Numerous sports associations existed in Ottoman Palestine in the decade prior to World War I. The first one, Rishon Lezion Yafo (which later changed its name to Maccabi Tel Aviv) was founded in 1906, and was followed by additional sports and athletic associations. In 1912 the Maccabi Federation for Gymnastics and Sports in Palestine was founded, uniting these associations under one roof. These associations were the first to play football, and particularly notable among them was Maccabi Tel Aviv, with its players David Tidhar, the famous Tel Aviv detective, and Yosef Yekutieli, who conceived the idea of the Maccabiah and was one of the founders of the Football Association.

No one knows who introduced football to Palestine. Some say it was the Turks while others claim that it was the new immigrants from Russia who came in the second Aliyah. In any event, we know that the game was extremely popular even in the Ottoman period. **A detailed description of a football game appeared for the first time in 1912 in the HaHerut newspaper, where it was described as “a Sabbath, social and family pastime...” Football was also part of the Rehovoth Games (annual sports events that took place in Rehovoth from 1908 to 1914 over the week of Passover) during that year.** Additional evidence of its popularity can be seen in the football rules book that was published in 1913 by Zvi Nishri, the trailblazing gymnastics teacher in Palestine. Football in Mandatory Palestine prior to World War II Football doubtlessly enjoyed significant momentum with Britain's conquest of Palestine (1917-1918) and the commencement of the British Mandate (1920). The British forces in the country set up numerous military football teams and even made football official by introducing cup games that were held until 1927 (most of which were won by the Hameofefim Ramleh team). Encouraged by the British teams, numerous Jewish and Arab teams began forming in Palestine; the press of the period is replete with brief reports on dozens of football matches. Football in Palestine also manifested the urbanization process that expanded with the large aliyot. Tel Aviv became a metropolitan city; mixed cities such as Haifa and Jerusalem became cities with a Jewish majority and the moshavot in the center of the country gradually turned into cities (Petach Tikvah, Rehovoth, etc.). Most of the football teams were created in urban localities, and football became a significant and central feature of urban leisure time. In the 1920s the first attempts were made to make football

בעשור שלפני מלחמת-העולם הראשונה פעלו בארץ-ישראל העות'מנית אגודות התעמלות רבות. האגודה הראשונה, "ראשון-לציון יפו" (ששינתה שמה בהמשך ל"מכבי תל-אביב") נוסדה ב־1906, ובעקבותיה קמו אגודות התעמלות וספורט נוספות. ב־1912 הוקמה הסתדרות מכבי ארץ-ישראל (Maccabi Federation for Gymnastics and Sports), שאיגדה אותן תחת מרכז אחד. אגודות אלה היו הראשונות ששיחקו גם כדורגל ובלטה במיוחד מכבי תל-אביב, שבשורותיה הופיעו בין היתר דוד תדהר, לימים הבלש התל-אביבי המפורסם, ויוסף יקותיאל, מי שיהיה הוגה רעיון המכבייה וממקימי ההתאחדות לכדורגל.

אין יודעים, מי הכניס את הכדורגל לארץ-ישראל. יש הטוענים כי היו אלה התורכים ויש הסבורים כי היו אלה העולים מרוסיה שהגיעו בעלייה השנייה. בכל מקרה, אנו יודעים כי המשחק היה אהוד מאוד כבר בתקופה העות'מנית. **בשנת 1912 הופיע לראשונה תיאור מפורט של משחק כדורגל בעיתון "החירות", שם הוא הוצג כ"עונג שבתי, חברתי ומשפחתי". משחק כדורגל נערך גם ב"משחקי רחובות" – חגיגת ספורט שנתית שהתקיימה ברחובות בשנים 1908–1914, מדי חול-המועד פסח.** עדות נוספת לפופולאריות של משחק הכדורגל היא ספר חוקת הכדורגל שפרסם בשנת 1913 צבי נשרי, חלוץ מורי ההתעמלות בארץ-ישראל. אין ספק, כי הכדורגל קיבל תנופה משמעותית עם הכיבוש הבריטי את ארץ-ישראל (1917-1918) ותחילת שלטון המנדט (1920). הכוחות הבריטיים ששהו בארץ הקימו קבוצות כדורגל צבאיות רבות ואף מיסדו את הכדורגל באמצעות משחקי גביע, שהתקיימו עד שנת 1927 (שברובם זכתה קבוצת המעופפים רמלה). בהשפעת הקבוצות הבריטיות החלו לקום בארץ-ישראל קבוצות כדורגל יהודיות וערביות רבות, ועיתונות התקופה מלאה בדיווחים קצרים על עשרות משחקי כדורגל ביניהן. הכדורגל הארץ-ישראלי היה גם ביטוי לתהליך העיור, שהתעצם נוכח העליות הגדולות לארץ-ישראל. תל-אביב נהפכה למטרופולין. ערים מעורבות כמו חיפה וירושלים היו לערים בעלות רוב יהודי, ומושבות המרכז הפכו בהדרגה לערים (פתח-תקוה, רחובות ועוד). רוב קבוצות הכדורגל קמו ביישובים העירוניים, והכדורגל הפך מאפיין מובהק ומרכזי של תרבות הפנאי העירונית. בשנות ה־20 נעשו ניסיונות ראשונים למיסוד הכדורגל. נוסדו ליגות כדורגל מחוזיות ועירוניות; משנת 1922 ועד 1927 התקיימו משחקי "מגן שמשון" שהיו בפועל משחקי גביע של אגודות מכבי השונות. הקבוצה הראשונה שזכתה בגביע זה הייתה מכבי נס ציונה.

בשנת 1927 ערכו הבריטים רפורמה ביטחונית וצמצמו את כוחות הצבא בארץ-ישראל. כתוצאה מכך הופחתו בצורה משמעותית קבוצות הכדורגל הבריטיות, והשליטה עברה לידי היהודים שייסדו בשנת 1928 את ההתאחדות לכדורגל. מכאן ואילך החלו להתקיים

בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת
הָאָרֶץ. וְהָאָרֶץ, הָיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ, וְחֹשֶׁךְ,
עַל פְּנֵי תְהוֹם; וְרוּחַ אֱלֹהִים, מְרַחֶפֶת עַל
פְּנֵי הַמַּיִם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, יְהִי אֹר; וַיְהִי
אֹר. וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר, כִּי טוֹב;
וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים, בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם, וּלְחֹשֶׁךְ קֶרָא
לַיְלָה; וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר, יוֹם אֶחָד.